

Herinneringen aan Woudsend

In de zeventiger jaren van de vorige eeuw werd met enige regelmaat een hele pagina in het Sneeker Nieuwsblad gevuld met foto's van Woudsend uit de collecties van Jaap Westerhof. Daar kwam ook wel eens een reactie op, zoals in 1970 van de toen 83-jarige heer Kruizinga uit Amsterdam. De tekst die in het Sneeker Nieuwsblad van 12 december 1974 werd opgenomen, geven wij hieronder weer.

*Geachte Heer Westerhof,
Vrienden van mij uit Sneek zonden mij een blad met kaarten uit Woudsend door u verzorgd in de Sneker courant. Ik was daar erg blij mee, want het riep weer oude herinneringen op en ik zal u vertellen waarom. In het laatst van 1914 was ik gemobiliseerd en kwam in Woudsend terecht. Een aardige plaats waar ik spoedig was ingeburgerd. In café Reitsma was ik een lange tijd ingekwartierd. Reitsma was een Groninger en zijn vrouw kon goed koken. Boven het café was een zaal met het biljart. Daar mochten we niet komen, maar dinsdags moest Reitsma met de Directie van Woudsend met de glazen wagen met paard naar Sneek. Dan spookte het boven met het biljart, zodat de ballen vaak de trap afrolden, maar vrouw Reitsma vond het wel goed.*

Naast het kantoor woonde ene Schaafsma ook gemobiliseerd. Op de hoek van de Midstraat woonde bakker Risselade. Ik ben nog op zijn begrafenis geweest. Een van zijn dochters was getrouwd met Jurjen de Jong. Hij was op het verzekeringskantoor en verhuisde later naar Deventer.

In de straat die van de Grote kerk naar de Eewal liep, woonde slager Pruiksma, zijn zoon Popke was onderwijzer. Op de hoek van de Eewal woonde een boer met zijn gezin, beste mensen. In Woudsend waar velen een bijnaam hadden noemde men hem Pier Let, want hij was altijd wat laat met de melk.

Links van de Siegert molen woonde een timmerman De Vries die de kerk bouwde in 1913. Links van de molen werden toen huizen gebouwd door aannemer Van der

Zee uit Sneek. Dat was meende ik voor de stichting Patrimonium. Op de hoek over de molen woonde toen Tjitte de Vries. Zijn zoon Klaas was bakker in Amsterdam en was getrouwd met een dochter van Luitzen Nijdam. Nijdam die vroeger bij zijn Vader op de scheepshelling was, had een kunstbeen en dreef een manufacturierswinkel. In het postkantoor woonde Boeijenga en Jelle Bruinsma, was die ook niet bij de post? De Rijkspolitie-man heette Wiegersma.

Mijnheer Westerhof, ik vond het leuk om u dit even te schrijven en om het oude Woudsend weer even te doorleven.

Met vriendelijke groeten, A. Kruizinga.

≈≈≈

Even een toelichting voor degenen die zich afvragen wat die militairen hier in 1914 deden:

In 1914 begon de Eerste Wereldoorlog die tot in 1918 duurde. Nederland wist toen zijn neutraliteit te behouden, maar op 4 augustus 1914 vielen de Duitsers wel België binnen. Nederland diende toen als veilige haven voor vele tienduizenden Belgische vluchtelingen. De naar ons land gekomen burgers waren vrij in hun doen en laten, maar gevluchte militairen werden geïnterneerd om te voorkomen dat zij later weer aan de oorlog zouden kunnen deelnemen. Daarom werden de militairen in verschillende kampen ondergebracht, o.a. in Gaasterland. Om het ontsnappen te voorkomen werden doorgangswegen en havens zoals Lemmer en Stavoren, door Nederlandse militairen bewaakt.

Zo kwam er ook een wachtpost in Woudsend waar 16 Nederlandse militairen bij Hotel Reitsma (nu Grandcafé en Restaurant De Watersport) werden ingekwartierd. In de Nieuwe Sneeker Courant van 31 oktober 1914 stond daarover dit berichtje:

“Woudsend 28 October. Ook onze plaats heeft thans een bezetting. Gister zijn hier bij den logementhouder Reitsma ingekwartierd soldaten onder leiding van sergeant Schuurmans. Dit bleek noodzakelijk te zijn om de doorgang en de weg te bewaken, ter voorkoming van ontvluchting van Belgische soldaten geïnterneerd in Gaasterland. Herhaaldelijk kwamen ze in onze plaats”.

In de dorpskrant van november 2001 heeft Jan J. de Vries een uitgebreid verhaal gewijd aan de Belgische vluchtelingen in Gaasterland, in maart 2005 gevolgd door een verhaal over een van die soldaten die in die tijd bij Reitsma verbleef, Sjoerd van der Werf.

Volgend jaar is het 200 jaar geleden dat de Eerste Wereldoorlog zorgde voor veel drukte in en rond Gaasterland. Het Histoarysk Wurkferbân Gaasterlân gaat in 2014 een tentoonstelling wijden aan die tijd. Op de website www.langsdeluts.nl van Johan Groenewoud is al veel informatie te vinden.

Bij de foto: Een Ansichtkaart uit 1915 van hotel H. Reitsma. Vooral voor de Woudsender jeugd was er natuurlijk veel sensatie bij de brug met de in het hotel verblijvende militairen.